

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM
(andra avdelningen i utökad sammansättning)
den 18 januari 2005 *

I mål T-93/02,

Confédération nationale du Crédit mutuel, Paris (Frankrike), företrädd av advokaterna A. Carnelutti och J.-P. Gunther,

sökande,

med stöd av

Republiken Frankrike, företrädd av G. de Bergues och F. Million, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

intervenient,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av G. Rozet, i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande,

* Rättegångsspråk: franska.

angående en talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut 2003/216/EG av den 15 januari 2002 om det statliga stöd som Frankrike genomfört till förmån för Crédit mutuel (EUT L 88, 2003, s. 39), i form av en överkompensation som utbetalades för de inlånings- och förvaltningskostnader för sparande som regleras genom sparformen "Livret bleu",

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN
(andra avdelningen i utökad sammansättning)

sammansatt av ordföranden J. Pirrung samt domarna V. Tiili, A.W.H. Meij, M. Vilaras och N.J. Forwood,

justitiesekreterare: avdelningsdirektören J. Palacio González,

med beaktande av det skriftliga förfarandet och efter att förhandling hållits den 8 juni 2004,

följande

Dom

Bakgrund till tvisten

- 1 Genom förevarande talan yrkar Confédération nationale du Crédit mutuel att förstainstansrätten skall ogiltigförklara kommissionens beslut 2003/216/EG av den 15 januari 2002 om det statliga stöd som Frankrike genomfört till förmån för Crédit mutuel (EUT L 88, 2003, s. 39) (nedan kallat det omtvistade beslutet).

Crédit mutuel

- 2 Crédit mutuel är en decentraliserad bankgrupp bestående av ett nät av lokala sparkassor anslutna till Crédit mutuel som har en rättslig ställning som kooperativa företag. Varje lokal avdelning av Crédit mutuel tillhör en regional förening, och varje förening tillhör Confédération nationale du Crédit mutuel — nätets centrala organ i den mening som avses i artikel L511-30 i code monétaire et financier (den franska lagen om penning- och finansmarknaden). Detta organ, vilket är sökanden i målet, har en rättslig ställning som ideell förening.

- 3 Crédit mutuels lokala avdelningar, vilka var och en kan ha ett eller flera kontor, har till antalet minskat från 2031 år 1991 till 1820 år 2001. Vid tidpunkten för antagandet av det omtvistade beslutet ägdes dessa sparkassor av cirka 5,7 miljoner medlemmar. Under åren 1999–2001 var Crédit mutuel Frankrikes femte största bank vad gäller inlåning och den tredje största vad gäller kontorsnät.

Livret bleu

- 4 Livret bleu (blå bankboken) inrättades genom loi 75-1242 portant loi de finances rectificative pour 1975 (lag 75-1242 om korrigerande finanslag för år 1975) av den 27 december 1975 (JORF av den 28 december 1975, s. 13435) och är en reglerad sparform som riktar sig till allmänheten, och som myndigheterna gav Crédit mutuel ensamrätt att distribuera.

- 5 Den ränta som Crédit mutuel betalar för insatta medel på Livret bleu fastställs av staten. Den ränta efter skatt som utges till insättare är identisk med den för Livret A

(som distribueras av sparbankerna, Caisses d'épargne, och posten), vilken är den viktigaste konkurrerande reglerade sparformen. Räntesatsen uppgick vid tidpunkten för antagandet av det omtvistade beslutet till 3 procent per år. Insättningsbeloppet per bankbok får inte överstiga ett tak, vilket är identiskt med det tak som fastställts för Livret A. Taket uppgick från och med år 1991 till 100 000 franska franc (FRF) (15 245 euro) för privatpersoner och uppgår sedan den 1 januari 2002 till 15 300 euro.

- 6 Räntan på insatta medel på Livret bleu omfattas av skatteregler som avviker från de allmänna reglerna för beskattning av sparande. Enligt den allmänna skattelagstiftningen är det möjligt för fysiska personer att välja att betala en schablonskatt i stället för inkomstskatt på bland annat ränta på insatta medel när den som skall utge räntan är etablerad i Frankrike. En sådan valmöjlighet föreligger inte i fråga om räntan på Livret bleu, vilken i samtliga fall omfattas av en schablonskatt. Endast en tredjedel av räntan beskattas dock.
- 7 Inlåningen på Livret bleu, som under 1990-talet varierat mellan 80 och 100 miljarder FRF, har sedan början använts för olika möjliga ändamål. Från början var Crédit mutuel skyldig att anslå 50 procent (en andel som år 1983 ökades till 65 procent) till användningsområden av allmänt intresse, bland annat för att finansiera lokala myndigheters verksamhet och för att teckna värdepapper som emitteras av staten och dess offentliga inrättningar. Återstoden fick banken disponera fritt.
- 8 Sedan antagandet av en kungörelse den 27 september 1991 (JORF av den 26 november 1991, s. 15383), har en växande andel av de inlånade beloppen gått till att finansiera allmännyttiga bostäder, bland annat genom att man centraliserade medlen till Caisse des dépôts et consignations (nedan kallad CDC). CDC anslår medel till finansieringen av allmännyttiga bostäder genom lån till organisationer som upplåter bostäder med reglerad nedsatt hyra, i likhet med användningen av medel från sparbankernas och postens Livret A. Sedan kungörelsen av den

27 september 1991 används all ny inlåning på Livret bleu för att finansiera allmännyttiga bostäder, och inlåningen per den 31 december 1990 skulle gradvis centraliseras till CDC med 10 procentenheter per år fram till år 2000. I dag är hela inlåningen centraliserad till CDC.

- 9 Enbart för den centraliserade inlåningen betalar CDC sedan år 1991 en ersättning till Crédit mutuel som motsvarar den bruttoräntesats som myndigheterna fastställer, och som återgår till insättarna, samt en förmedlingsprovision på 1,3 procent av inlåningen (nedan kallad provisionen).

- 10 Under den undersökningsperiod som det omtvistade beslutet avser går det således att urskilja följande tre användningsområden som inlåningen på Livret bleu har använts till:
  - Inlåningen som centraliserats till CDC sedan år 1991 (för att finansiera allmännyttiga bostäder och för vilken provisionen erläggs).

  - Övriga användningsområden av allmänt intresse än ovannämnda inlåning (framförallt långfristiga lån till offentliga myndigheter, nedan kallade övriga användningsområden av allmänt intresse).

  - Fria användningsområden.

Avsikten var dock att de två sistnämnda användningsområdena gradvis skulle avskaffas under denna period

- 11 Livret bleu har haft stor betydelse för Crédit mutuel. Dess relativa kvantitativa betydelse minskade dock under åren före år 2002. Den andel av Crédit mutuels inlåning som härrör från Livret bleu, och som uppgick till 70 procent år 1975 och till nästan 60 procent år 1985, har sjunkit till under 25 procent sedan år 1997.

Det administrativa förfarandet

- 12 Den 25 januari 1991 mottog kommissionen ett klagomål beträffande det stöd som Republiken Frankrike hade gett Crédit mutuel genom Livret bleu. Genom en skrivelse av den 6 februari 1998 underrättade kommissionen de franska myndigheterna om sitt beslut att inleda det granskningsförfarande som föreskrivs i artikel 88.2 EG (EGT C 146, s. 6).
- 13 Crédit mutuel skickade den 18 juni 1998 en skrivelse till kommissionen där man argumenterade mot att de åtgärder som var föremål för förfarandet skulle klassificeras som statligt stöd. Denna skrivelse innehöll också kostnadsbokföringen för Livret bleu. Många olika berörda parter, däribland de som ingav klagomålet, inkom också med yttranden till kommissionen.
- 14 Mot bakgrund av dokumentationen från Crédit mutuel beslutade kommissionen att granska kostnadsbokföringen för Livret bleu. I detta syfte anlätade den en konsult, vars slutrapport lades fram för de franska myndigheterna och Crédit mutuel den 10 januari 2000. I maj 2000 gav sökanden en annan konsult i uppdrag att kontrollera de metoder som Crédit mutuel använt i sin kostnadsbokföring och i resultaträkningen för Livret bleu. Detta uppdrag avslutades i september 2000 genom att konsulten lämnade en detaljerad rapport. Kommissionen utvidgade i april 2001 sin

konsults uppdrag i syfte att identifiera skillnaderna mellan de båda revisionerna och avgöra vilka ändringar som eventuellt skulle kunna vara motiverade att göra av uppgifter eller metoder i konsultens föregående bedömning. Konsultens slutrapport överlämnades till de franska myndigheterna den 23 juli 2001. Crédit mutuel och dess konsult bestred slutsatserna från kommissionens konsult.

Det omtvistade beslutet

- 15 Den 15 januari 2002 antog kommissionen det omtvistade beslutet.
- 16 Efter att ha sammanfattat bakgrunden och de yttranden som mottogs under det administrativa förfarandet, redogör kommissionen i punkt V i det omtvistade beslutet för bedömningen av de ersättningar som Crédit mutuel beviljats. Punkten innehåller fem underavdelningar.
- 17 Punkt V.1 i det omtvistade beslutet avser "[s]nedvridning av konkurrensen och effekter på handeln mellan medlemsstaterna" och leder till följande slutsats i skäl 92:

"Med hänsyn till karaktären av driftsstöd, den ekonomiska situationen inom den europeiska banksektorn och de särskilda solvenskraven för denna sektor har de potentiella stödåtgärderna till förmån för Crédit [m]utuel en inverkan på handeln sedan Livret bleu införts och de har i allt högre grad snedvridit konkurrensen inom den finansiella sektorn. Man måste därför konstatera att det potentiella stödet utgjorde ett nytt stöd då det infördes 1975."

- 18 Efter att i punkt V.2 i det omtvistade beslutet ha undersökt "[b]egreppet statliga medel", anger kommissionen följande i skäl 100, vilket ensamt utgör punkt V.3, med rubriken "Konkurrensfördelen":

"Om den ersättning som Crédit [m]utuel fått för sitt offentliga tjänsteuppdrag i form av den provision som CDC betalar ut skulle överstiga nettokostnaderna för denna tjänst i allmänhetens intresse (med beaktande av alla intäkter och kostnader som är förknippade med fullgörandet av detta uppdrag), åtnjuter Crédit [m]utuel en konkurrensfördel gentemot övriga banker genom att man får kompletterande resurser som inte de övriga bankerna får."

- 19 I skäl 101 i det omtvistade beslutet, vilket återfinns i punkt V.4 som rör "[b]edömning[en] av det statliga stödets storlek", definierar kommissionen sitt tillvägagångssätt vid fastställandet av stödets storlek enligt följande:

"Eftersom de franska myndigheterna hävdar att sparformen Livret bleu är kopplad till en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse bör kommissionen upprätta en resultaträkning med de intäkter och kostnader som är förknippade med denna tjänst för att på så sätt avgöra vilken nivå av statlig ersättning som är motiverad."

- 20 På grundval av de olika redovisningsexperternas utlåtanden drar kommissionen följande slutsats beträffande resultaten i resultaträkningen för Livret bleu:

— Förvaltningen av den centraliserade inlåningen vid CDC gick med förlust under hela 1990-talet, men medförde en vinst under år 1998.

- Förvaltningen av övriga användningsområden av allmänt intresse medförde vinster under 1990-talet som uppskattades till ett årligt belopp på mellan 59 miljoner FRF och 957 miljoner FRF.
- Förvaltningen av de fria användningsområdena gick med förlust.

21 Resultaten sammanfattas i följande tabell i skäl 179 i det omtvistade beslutet (i miljoner FRF):

År	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	Totalt
Inlåning som är centraliserad till CDC	[...] ¹	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	- 399
[Övriga] Användningsområden av allmänt intresse	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	2 592
Fria användningsområden	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	-1 119
Total marginal före skatt	1 096	505	301	- 471	- 135	- 87	- 156	20	1 074

22 Beträffande sammanställningen av de totala intäkter och kostnader som är förknippade med fullgörandet av en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse som är kopplad till sparformen Livret bleu anger kommissionen följande:

”(109) Intäkterna från [de övriga] användningsområdena av allmänt intresse skall dock ändå beaktas eftersom de utgör en del av de skyldigheter som staten

1 — Konfidentiella uppgifter har utelämnats.

ålagt Crédit [m]utuel inom ramen för Livret bleu-systemet. Dessutom bör det noteras att uteslutandet av vissa intäktsgenererande användningsområden skulle leda till en absurd situation: staten bör kompensera sig för förluster inom vissa användningsområden om tillräckliga intäkter genereras inom andra användningsområden inom ramen för Livret bleu-systemet, men inte beaktas.

(110) Situationen är mindre klar för de fria användningsområdena, som uppvisat en förlust på cirka en miljard [FRF] under den granskade perioden. Dessa användningsområden belastar därför statens budget, som utan dessa skulle uppvisat en balans som förutsätter att provisionen minskar i samma grad. Kommissionen anser dock att nettokostnaderna för de fria användningsområdena skall räknas in."

23 Som slutlig bedömning anger kommissionen följande i skäl 180 i det omtvistade beslutet:

"Eftersom summan av de redovisningsmässiga ekonomiska fördelar som följer av förvaltningen av Livret bleu (provisionen, avkastningen från [övriga] användningsområden av allmänt intresse, avkastningen från de medel som Crédit [m]utuel själv förvaltar, det vill säga fria användningsområden) överskrider de kostnader som Crédit [m]utuel ådrar sig för att ta emot och förvalta inlåningen har det förekommit en överföring av statliga medel som utgör statligt stöd."

24 Kommissionen beräknar således att det totala stödet under perioden 1991–1998 uppgår till summan av resultatet i den tabell som återges ovan i punkt 21, det vill säga 1 074 miljoner FRF.

25 Efter att i punkt V.5 ha granskat huruvida stödet till Crédit mutuel är förenligt med fördraget, drar kommissionen följande slutsats i punkt VI i det omtvistade beslutet:

”(202) Crédit [m]utuels ensamrätt att distribuera Livret bleu innehåller inslag av statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 [EG]. Detta stöd kan inte heller åtnjuta något av de undantag som anges i artikel 87.2 och 87.3 [EG].

(203) Det undantag som anges i artikel 86.2 [EG] kan bara tillämpas delvis eftersom den ersättning som beviljats under perioden — såsom påvisas av den granskning som gjorts för kommissionens räkning — inte är strikt begränsad till de merkostnader som kan beaktas i samband med uppdraget av allmänt ekonomiskt intresse. Eftersom det handlar om det enda tänkbara undantaget som skulle göra det möjligt att undanta de aktuella åtgärderna från de skyldigheter som anges i konkurrensreglerna, särskilt det förbud som anges i artikel 87.1 [EG], innebär detta att de statliga medel som beviljats Crédit [m]utuel utöver vad som krävs för att täcka nettokostnaderna för att ta emot och förvalta inlåning från Livret bleu, inklusive en normal vinstmarginal, utgör en överkompensation av de kostnader som är förenade med uppdraget av allmänt intresse. Denna överkompensation utgör därför ett statligt stöd som inte är förenligt med den gemensamma marknaden.”

26 I artikel 1 i det omtvistade beslutet föreskrivs följande:

”1. De åtgärder som Frankrike vidtagit till förmån för Crédit [m]utuel inom ramen för uppdraget att ta emot och förvalta sparkapital genom sparformen Livret bleu innehåller inslag av statligt stöd som är oförenliga med den gemensamma marknaden.

2. Detta stöd kan inte omfattas av något av de undantag som anges i artikel 87.2 och 87.3 [EG]. Det kan delvis omfattas av det undantag som anges i artikel 86.2 [EG] i den mån som det var nödvändigt för att Crédit [m]utuel skulle kunna fullgöra det

uppdrag av allmänt ekonomiskt intresse som banken ålagts av staten. Det stöd som överstiger kostnaderna för att ta emot och förvalta inlåning från Livret bleu kan inte anses vara förenligt med det gemensamma intresset.”

27 I artikel 2.1 i det omtvistade beslutet föreskrivs följande: ”Frankrike skall av Crédit [m]utuel återkräva det stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden, och som beviljats efter den 1 januari 1991.” Stycket innehåller även uppgifter för att fastställa storleken på det stöd som Frankrike är skyldigt att återkräva.

28 I artikel 2.2–2.5 föreskrivs följande:

”2. Frankrike skall justera den [ersättning] för Livret bleu som [CDC] betalat ut till Crédit [m]utuel för att i framtiden utsluta att stödet överstiger de godtagbara kostnaderna för att ta emot och förvalta inlåning från Livret bleu.

3. De franska myndigheterna skall ålägga Crédit [m]utuel att upprätta separata räkenskaper för Livret bleu och att offentliggöra dessa.

4. De franska myndigheterna skall delge kommissionen bankens årsrapport samt vart tredje år en rapport om räkenskaperna för Livret bleu.

5. Kommissionen kommer att genomföra de kontroller som den anser nödvändiga för att se till att stödet till Crédit [m]utuel står i strikt proportion till det uppdrag av allmänt ekonomiskt intresse som banken ålagts. Om den anser det vara nödvändigt kommer den att anlita konsulter för att granska räkenskaperna för Livret bleu.”

Förfarandet och parternas yrkanden

29 Sökanden har, genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 28 mars 2002, väckt förevarande talan.

30 Genom beslut av den 11 september 2002 tilläts Republiken Frankrike att intervensera till stöd för sökandens yrkanden.

31 På grundval av referentens rapport beslutade förstainstansrätten (andra avdelningen i utökad sammansättning) att inleda det muntliga förfarandet. I enlighet med de regler för åtgärder för processledning som föreskrivs i artikel 64 i förstainstansrättens rättegångsregler anmodade förstainstansrätten parterna att inkomma med vissa handlingar och den ställde skriftliga frågor till dessa. Parterna besvarade frågorna och ingav handlingarna inom den föreskrivna fristen.

32 Parterna utvecklade sin talan och svarade på förstainstansrättens muntliga frågor vid förhandlingen den 8 juni 2004. De anmodades att skriftligen besvara två ytterligare frågor, vilket de gjorde inom den föreskrivna fristen. Det muntliga förfarandet avslutades den 14 juli 2004.

33 Sökanden har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogiltigförklara det omtvistade beslutet,

— i andra hand, ogiltigförklara artikel 2 i det omtvistade beslutet till den del det beslutas att det identifierade stödet skall återkrävas, och

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

34 Intervenienten Republiken Frankrike har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogiltigförklara det omtvistade beslutet, och

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

35 Kommissionen har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogilla talan, och

— förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

Rättslig bedömning

Inledande anmärkningar

36 Till stöd för yrkandena om ogiltigförklaring har sökanden anfört sju grunder. Genom den första grunden, vilken avser att artikel 87.1 EG har åsidosatts, har sökanden gjort gällande att de åtgärder som avses i det omtvistade beslutet inte kan klassificeras som stöd. Den andra, den tredje och den fjärde grunden har åberopats i

andra hand och syftar till att visa att, även för det fall det skall anses vara fråga om stöd, det skall klassificeras som befintligt stöd. Även den femte grunden har återopats i andra hand och genom den har sökanden gjort gällande att kommissionen har åsidosatt bestämmelserna i artikel 14 i rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 i EG-fördraget (EGT L 83, s. 1), genom att kommissionen beslutade att det påstådda stödet skulle återbetalas. Som sjätte grund har sökanden gjort gällande att kommissionen har åsidosatt sökandens processuella rättigheter och principen om god förvaltnings sed. Den sjunde grunden avser att artikel 253 EG har åsidosatts.

- 37 Av samtliga grunder som anförts av parterna framgår att den huvudsakliga frågan i denna tvist avser identifieringen av stödet i det omtvistade beslutet, det vill säga den statliga åtgärd som medfört en fördel för Crédit mutuel. Förstainstansrätten skall således undersöka huruvida det i det omtvistade beslutet tillräckligt klart har angetts vilka åtgärder och fördelar som i detta fall har klassificerats som stöd som är oförenligt med fördraget.

Motiveringen i det omtvistade beslutet vad gäller identifieringen av stödet

Parternas argument

- 38 Sökandens anmärkningar beträffande identifieringen av stödet återfinns, för det första, i den tredje, den fjärde och den femte delen av den sjunde grunden, vilken avser att motiveringsskyldigheten har åsidosatts. För det andra har sökanden, bland annat inom ramen för den första och den fjärde grunden, anfört argument som syftar till att visa att motiveringen i det omtvistade beslutet är bristfällig och motsägelsefull i fråga om olika aspekter av definitionen av stödet. Kommissionen har på samma sätt anfört argument beträffande identifieringen av stödet i samband med dess argument rörande den första, den fjärde och den sjunde grunden.

39 Parternas argument avser huvudsakligen tre aspekter av definitionen av det omtvistade stödet, nämligen följande:

— Identifieringen av den åtgärd som kan ha medfört en fördel för Crédit mutuel.

— Identifieringen av de statliga medel som möjliggjorde fördelen i fråga.

— Klassificeringen av sparformen Livret bleu som nytt stöd från och med år 1975.

— Identifieringen av den åtgärd som medfört en fördel

40 Genom den första grundens första del har sökanden gjort gällande att det omtvistade beslutet är tvetydigt och motsägelsefullt vad gäller identifieringen av de åtgärder som kommissionen anser har medfört en fördel för Crédit mutuel.

41 Först och främst har sökanden gjort gällande att kommissionen, i det omtvistade beslutet, inte har identifierat någon fördel som i sig kan klassificeras som statligt stöd och vars storlek därefter utan svårighet kan fastställas.

- 42 Sökanden har påpekat att den enda åtgärd som kommissionen har identifierat som att den kan "medföra stöd" (utan att i sig utgöra stöd) är provisionen. Sökanden anser emellertid att kommissionen indirekt ansåg att fördelen i lika hög grad härrörde från andra intäkter från Livret bleu, eftersom den använde sig av en "heltäckande metod" som innebar att samtliga Crédit mutuels intäkter från Livret bleu och samtliga kostnader för distributionen av denna produkt beaktades vid bedömningen av huruvida den ersättning som Crédit mutuel erhåller för uppdraget att distribuera Livret bleu är lämplig. Sökanden anser att det omtvistade beslutet är oklart i det avseendet.
- 43 Sökanden har kritiserat kommissionens resonemang, för det första, beträffande bedömningen av den delvisa skattebefrielsen och ensamrätten att distribuera Livret bleu, för det andra, beträffande beaktandet av Livret bleus användningsområden och, för det tredje, beträffande bedömningen av provisionen.
- 44 Vad för det första beträffar skattebefrielsen och ensamrätten, har sökanden påpekat att kommissionen visserligen har frånfallit påståendet om Livret bleus eventuella "effekter som lockvara", men genom hänsyftningar har den fortsatt att göra gällande att Livret bleu medför särskilda fördelar för Crédit mutuel på grund av att sparformen är skattebefriad och endast distribueras av ett enda kreditinstitut. I repliken har sökanden påpekat att det i det omtvistade beslutet inte på något sätt har styrkts att ensamrätten utgör en fördel. Enligt sökanden utgör detta en tydlig brist i motiveringen som vid behov kan uppmärksammas ex officio.
- 45 Vad för det andra beträffar Livret bleus användningsområden, har sökanden gjort gällande att det är uppenbart att motiveringen i det omtvistade beslutet är bristfällig vad gäller frågan huruvida intäkterna från övriga användningsområden av allmänt intresse kan klassificeras som fördelar. Sökanden anser att enbart det förhållandet att dessa transaktioner utgjorde ett av användningsområdena för de insatta medlen i Livret Bleu-systemet inte under några omständigheter kan leda till slutsatsen att Crédit mutuel åtnjöt mer förmånliga villkor än de villkor som gäller vid normala marknadsmässiga transaktioner.

- 46 För det tredje anser sökanden att det inte heller är möjligt att betrakta provisionen som en ekonomisk fördel som beviljats på icke marknadsmässiga villkor. Sökanden anser att kommissionen har felbedömt provisionens karaktär. Vidare har sökanden gjort gällande att det inte klart framgår av det omtvistade beslutet huruvida det stöd som kommissionen har identifierat består av provisionen i sin helhet eller enbart av en del av provisionen, och i så fall vilken del som kan klassificeras som stöd.
- 47 I repliken har sökanden tillagt att tillämpningen av den "heltäckande metoden" i det omtvistade beslutet innehåller en uppenbar motsägelse och leder till ett ologiskt resultat. Sökanden har påpekat att på flera ställen i det omtvistade beslutet identifieras endast provisionen som potentiellt stöd, medan övriga användningsområden (övriga användningsområden av allmänt intresse och fria användningsområden) endast beaktas vid beräkningen av systemets nettokostnader. Sökanden har inte uteslutit att provisionen kan klassificeras som stöd om det skulle visa sig att den överstiger kostnaderna för att förvalta Livret bleu och om de övriga villkoren för att tillämpa artikel 87 EG är uppfyllda, eftersom den verksamhet som ersättningen avser i så fall skulle gå med vinst och det inte skulle finnas någon anledning att utge ersättning för verksamheten. Enligt sökanden ansåg dock kommissionen att stödbeloppet inte motsvarade provisionen, utan det (positiva) resultatet av Crédit mutuels verksamhet kopplad till sparformen Livret bleu. I stödbeloppet inkluderade kommissionen således Crédit mutuels samtliga intäkter, däribland intäkterna från övriga användningsområden av allmänt intresse. Sökanden har hävdat att det av denna motsägelse inte går att få klarhet i vad det stöd som kommissionen identifierade består av, och det i sig motiverar en ogiltigförklaring av det omtvistade beslutet.
- 48 Slutligen anser sökanden att kommissionens metod leder till absurda resultat vad gäller de belopp som Crédit mutuel skulle återbetala till staten. Sökanden har påpekat att vid en närmare granskning av resultatet för Livret bleus verksamhet under åren 1991–1998, framgår det av det omtvistade beslutet att verksamheten gav ett överskott endast under de tre första åren, vilket uppgick till 1 096 miljoner FRF år 1991, 505 miljoner FRF år 1992 och 301 miljoner FRF år 1993. Enligt sökanden beror dessa överskott uteslutande på andra intäkter än provisionen, vilken under samma år gav intäkter på 8, 62 respektive 113 miljoner FRF. Under åren 1994–1997 uppstod däremot ett underskott i verksamheten medan provisionens andel av intäkterna från Livret bleu fortsatte att öka. Sökanden har påpekat att provisionen inte kunde bidra till överskotten under de tre första åren och inte heller kunde

förhindra ett underskott under de följande fyra åren. Även om de positiva resultaten under de tre första åren under dessa förhållanden kunde utgöra hinder för utbetalning av en provision under dessa år, anser sökanden att det däremot inte är motiverat att, genom att beakta en lång period i sin helhet, komma fram till återbetalningar som i väsentlig utsträckning överstiger de belopp som härrörde från provisionen för inlåning och förvaltning under de år då en nettovinst uppstod.

- 49 Kommissionen anser att det omtvistade beslutet inte är tvetydigt utformat. Till stöd för denna ståndpunkt har kommissionen hänvisat till skäl 203 i det omtvistade beslutet (se punkt 25 ovan) och till artikel 1.1 i nämnda beslut (se punkt 26 ovan).
- 50 Som svar på förstainstansrättens frågor har kommissionen uppgett att enligt det omtvistade beslutet utgör beviljandet av provisionen den enda åtgärd varigenom Crédit mutuel har beviljats statligt stöd. Enligt kommissionen framgår detta tydligt av skälen 14, 28, 30, 66, 98, 167 och 168 samt bland annat av artikel 2.2 i det omtvistade beslutet.
- 51 Kommissionen har däremot hävdat att varken skattebefrielsen eller ensamrätten att distribuera Livret bleu har klassificerats som fördelar i det omtvistade beslutet. Enligt kommissionen framgår det klart av det omtvistade beslutet att den minskade skatten, vilken innebär att statliga medel tas i anspråk, direkt gynnar de enskilda konsumenterna och inte banken.
- 52 Vad gäller Livret bleus användningsområden har kommissionen anfört att det är felaktigt att hävda att normala intäkter ("vinster") från förvaltningen av Livret bleu i det omtvistade beslutet ansågs utgöra statligt stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden. Kommissionen anser att denna kritik beror på en

förväxling mellan, å ena sidan, begreppet konkurrensfördel till följd av en överkompensation genom statliga medel för nettokostnaderna för uppdraget av allmänt ekonomiskt intresse och, å andra sidan, begreppet ekonomiska fördelar som beaktades (på samma sätt som även kostnader och utgifter beaktades) vid fastställandet av nettokostnaderna för att fullgöra detta uppdrag. Kommissionen anser att skäl 100 i det omtvistade beslutet (vilket återges i punkt 18 ovan) otvetydigt behandlar frågan om konkurrensfördelen. Som svar på en fråga från förstainstansrätten förklarade kommissionen vid förhandlingen att vissa avsnitt i det omtvistade beslutet, i vilka begreppet fördelar omnämns i samband med resurskostnaderna för Livret bleu, återfinns i den del som avser sammanställningen av verksamhetens resultat och avser således enbart det andra av de ovannämnda begreppen.

- 53 Beträffande de argument som framfördes i repliken har kommissionen gjort gällande att sökanden har åberopat en grund som avviker väsentligt från den ursprungliga grund som angavs i ansökan. Kommissionen anser att sökanden har missförstått definitionen av stöd i artikel 1 i det omtvistade beslutet och att sökanden inte har beaktat att arbetet med kostnadsbokföringen gjorde det möjligt att göra en sammanställning inte bara över de kostnader som hänger samman med fullgörandet av det uppdrag av allmänt ekonomiskt intresse som Crédit mutuel anförtrotts, utan även en sammanställning över samtliga medel (intäkter från den kommersiella verksamheten och statliga medel) som banken erhållit vid fullgörandet av detta uppdrag. Kommissionen har erinrat om att summan av sammanställningen utgör "de statliga medel som beviljats Crédit [m]utuel utöver vad som krävs för att täcka nettokostnaderna för att ta emot och förvalta inlåning från Livret bleu, inklusive en normal vinstmarginal".

- 54 Slutligen har kommissionen vidhållit att det belopp om 1 074 miljoner FRF som avses i skäl 178 och i artikel 2.1 i det omtvistade beslutet faktiskt utgör det belopp av statliga medel som mottogs under åren 1991–1998 som överstiger kostnaderna för att ta emot och förvalta inlåning på Livret bleu.

— Identifieringen av de statliga medlen

- 55 Sökanden anser att kommissionen inte har gett en tillräcklig motivering till varför vissa inslag i sparformen Livret bleu klassificerades som statliga medel.
- 56 Vad för det första beträffar den delvisa skattebefrielsen har det inte lämnats någon motivering beträffande det förhållandet att sparformen Livret bleu medför att personer som i övrigt inte är skattskyldiga blir skyldiga att erlägga skatt. Sökanden har erinrat om att det konstaterades i det omtvistade beslutet att endast konsumenterna drar fördel av denna skattebefrielse.
- 57 För det andra framgår det inte av motiveringen till det omtvistade beslutet huruvida intäkter från övriga användningsområden av allmänt intresse klassificeras som statliga medel. I det omtvistade beslutet anges endast att de utgör en del av Livret bleu-systemet, utan någon närmare precisering. Sökanden anser att om detta påpekande innebär att det är fråga om statliga medel, är det tvetydigt och av den anledningen otillräckligt. I repliken har sökanden gjort gällande att det är paradoxalt att kommissionen förnekar att intäkter från övriga användningsområden av allmänt intresse kunde klassificeras som statliga medel, när dessa intäkter i det omtvistade beslutet har inkluderats i det belopp som Crédit mutuel skall återbetala till staten. Enligt sökanden kan en begäran om återbetalning inte omfatta belopp utan att dessa har klassificerats som statligt stöd, och följaktligen har jämförts med statliga medel.
- 58 För det tredje anser sökanden och intervenienten att kommissionen inte tillräckligt har motiverat konstaterandet att provisionen utgör statliga medel.
- 59 Kommissionen har påpekat att enligt bestämmelserna i artikel 253 EG har kommissionen endast en skyldighet att motivera de ställningstaganden som gjorts i en rättsakt. Kommissionen anser att det av slutsatsen i skäl 203 i det omtvistade

beslutet utan minsta tvetydighet framgår att, eftersom den statliga stödåtgärden medför en överkompensation av de nettokostnader som föranletts av det uppdrag av allmänt ekonomiskt intresse som Crédit mutuel anförtrotts, denna överkompensation utgör ett statligt stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden.

- 60 Kommissionen har hävdats att skattebefrielsen inte har klassificerats i det omtvistade beslutet som statliga medel eller stöd till förmån för Crédit mutuel.
- 61 Kommissionen har även bestritt påståendet att intäkterna från övriga användningsområden av allmänt intresse behandlas som statliga medel i det omtvistade beslutet. Den har erinrat om att sökandens och intervenientens argument i frågan beror på en förväxling mellan, å ena sidan, konkurrensfördelen till följd av en överkompensation från staten för kostnaderna för det uppdrag av allmänt ekonomiskt intresse som Crédit mutuel har getts och, å andra sidan, de ekonomiska fördelar som beaktades vid fastställandet av nettokostnaderna för detta uppdrag.
- 62 I dupliken har kommissionen framhållit att i det omtvistade beslutet påtalas endast att den provision som utbetalades från och med år 1991 utgör statliga medel. Vid förhandlingen tillade kommissionen, som svar på en fråga från förstainstansrätten, att detta klart framgår av skäl 14 och artikel 2.2 i det omtvistade beslutet. Kommissionen anser att motiveringen i det omtvistade beslutet är tillräcklig såvitt avser klassificeringen av denna provision som statliga medel.

— Klassificeringen av sparformen Livret bleu som nytt stöd då det infördes år 1975

- 63 Sökanden har gjort gällande att det i skäl 92 i det omtvistade beslutet anges att sparformen Livret bleu skall klassificeras som nytt stöd från och med år 1975, utan att det lämnas någon motivering i det avseendet. I den redogörelse som lämnas i det

sammanhanget, avseende bedömningen av inverkan på handeln och konkurrensen, anges inte skälen till att denna sparform hade karaktär av stöd år 1975. Denna klassificering motsägs för övrigt av påståendena i det omtvistade beslutet till stöd för slutsatsen att det inte är möjligt att gå längre tillbaka än år 1991 för att fastställa huruvida det eventuellt föreligger ett stöd. Vid förhandlingen gjorde sökanden gällande att det föreligger en uppenbar motsägelse mellan påståendet att stödet daterar sig från år 1975 och påståendet att finansieringen av Livret bleu utgör en stödordning eller ett nytt stöd sedan år 1991. Enligt sökanden har kommissionen förväxlat två påstådda stödåtgärder, den ena från år 1975 och den andra från år 1991, och denna förväxling förekommer även i den metod som använts för att beräkna det påstådda stödet. Sökanden anser att denna förväxling gör att det omtvistade beslutet är svårbegripligt.

- 64 I samband därmed har sökanden gjort gällande att kommissionen inte kunde klassificera sparformen Livret bleu som nytt stöd utan att först ha styrkt att det förelåg ett stöd. I det omtvistade beslutet har det emellertid inte på något sätt styrkts att det förelåg ett stöd vid den tidpunkt då Livret bleu infördes.
- 65 Kommissionen anser att motiveringen i det omtvistade beslutet är tillräcklig i fråga om klassificeringen av Livret bleu som stöd från och med år 1975. Den har erinrat om att den kritiserade analysen redovisas i punkt V.I i det omtvistade beslutet, med rubriken "Snedvridning av konkurrensen och effekter på handeln mellan medlemsstaterna". Som svar på en fråga från förstainstansrätten klargjorde kommissionen vid förhandlingen att den gjorde den analys som återges i denna del av beslutet innan den tog ställning till övriga kännetecknande inslag för begreppet statligt stöd, i synnerhet innan den tog ställning till frågan om statliga medel. Att analysen av Livret bleus effekter på handeln och konkurrensen avsåg åren från och med år 1975 beror enligt kommissionen på att den var tvungen att ta ställning till de argument som hade åberopats av dem som hade ingett klagomålet. Dessa hade bland annat gjort gällande att det förelåg ett inslag av stöd till följd av Livret bleus "effekter som lockvara", och om dessa effekter skulle anses innehålla inslag av stöd, förelåg de redan vid införandet av Livret bleu år 1975. Kommissionen har vidare åberopat förstainstansrättens dom av den 15 juni 2000 i de förenade målen T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97–T-607/97, T-1/98, T-3/98–T-6/98 och T-23/98, Alzetta m.fl. mot kommissionen (REG 2002, s. II-2319), punkterna 142–

148, enligt vilken kommissionen är skyldig att undersöka huruvida den aktuella marknaden var konkurrensutsatt vid den tidpunkt då ett stöd infördes. Kommissionen har påpekat att det i skäl 92 i det omtvistade beslutet, vilket innehåller slutsatsen för denna del, talas om en "potentiell stödåtgärd", vilket visar att åtgärden i fråga ännu inte slutgiltigt hade klassificerats i detta skede. Enligt kommissionen togs adjektivet "potentiell" bort längre fram i det omtvistade beslutet i ett försök att hålla beslutet kortfattat och av en ren tillfällighet.

- 66 Kommissionen har vidhållit att det i det omtvistade beslutet anges att den relevanta omständigheten i det aktuella ärendet avser det sätt på vilket Crédit mutuel använde inlåningen på Livret bleu som banken förfogade över. Enligt kommissionen är det i det avseendet som det föreligger en konkurrenssnedvridning.

Förstainstansrättens bedömning

- 67 Förstainstansrätten erinrar inledningsvis om att motiveringsskyldigheten utgör en väsentlig formföreskrift som skall särskiljas från frågan huruvida motiveringen är hållbar, vilken skall hänföras till frågan huruvida den omtvistade rättsakten är lagenlig i materiellt hänseende (domstolens dom av den 2 april 1998 i mål C-367/95 P, kommissionen mot Sytraval och Brink's France, REG 1998, s. I-1719, punkt 67, och av den 22 mars 2001 i mål C-17/99, Frankrike mot kommissionen, REG 2001, s. I-2481, punkt 35).
- 68 Den motivering som krävs enligt artikel 253 EG skall vara anpassad till rättsaktens beskaffenhet. Av motiveringen skall klart och tydligt framgå hur den institution som har antagit rättsakten har resonerat, så att de som berörs därav kan få kännedom om skälen för den vidtagna åtgärden och så att den behöriga domstolen ges möjlighet att utöva sin prövningsrätt. Kravet på motivering skall bedömas med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet, särskilt rättsaktens innehåll, de anförda skälens karaktär och det intresse som de vilka rättsakten är riktad till, eller andra personer som direkt och personligen berörs av den, kan ha av att få förklaringar. Det krävs inte att alla relevanta faktiska och rättsliga omständigheter anges i motiveringen, eftersom bedömningen av om motiveringen av en rättsakt uppfyller kraven i artikel 253 EG inte skall ske endast utifrån rättsaktens ordalydelse utan även

utifrån sammanhanget och reglerna på det ifrågavarande området (domstolens dom av den 13 mars 1985 i de förenade målen 296/82 och 318/82, Nederländerna och Leeuwarder Papierwarenfabriek mot kommissionen, REG 1985, s. 809, punkt 19, svensk specialutgåva, volym 8, s. 103, av den 14 februari 1990 i mål C-350/88, Delacre m.fl. mot kommissionen, REG 1990, s. I-395, punkterna 15 och 16, av den 29 februari 1996 i mål C-56/93, Belgien mot kommissionen, REG 1996, s. I-723, punkt 86, och domarna i de ovan i punkt 67 nämnda målen kommissionen mot Sytraval och Brink's France, punkt 63, samt Frankrike mot kommissionen, punkterna 35 och 36).

- 69 Beträffande frågan huruvida motiveringen i det omtvistade beslutet är tillräcklig i fråga om identifieringen av det stöd som fastställs stå i strid med fördraget, skall det undersökas huruvida de som berörs av beslutet kan få kännedom om den eller de statliga åtgärder som kommissionen anser utgör stöd och huruvida förstainstansrätten ges möjlighet att utöva sin prövningsrätt i fråga om bedömningen av dessa åtgärder. Vid bedömningen av motiveringen är det däremot inte relevant att fastställa huruvida det var befogat att klassificera dessa åtgärder som stöd.

— Artiklar och "Slutsats" i det omtvistade beslutet

- 70 Det skall först påpekas att det i artikel 1.1 i det omtvistade beslutet, där det föreskrivs att "[d]e åtgärder som [Republiken] Frankrike vidtagit till förmån för Crédit [m]utuel inom ramen för uppdraget att ta emot och förvalta sparkapital genom sparformen Livret bleu innehåller inslag av statligt stöd som är oförenliga med den gemensamma marknaden", inte uttryckligen anges vilka statliga åtgärder med avseende på sparformen Livret bleu som i detta beslut anses ha medfört att Crédit mutuel beviljats stöd.
- 71 Förstainstansrätten kan inte godta kommissionens påstående att det klart anges i artikel 2.2 i det omtvistade beslutet att endast provisionen beaktades i det avseendet.

- 72 Genom denna artikel åläggs Republiken Frankrike att justera den ersättning för Livret bleu som CDC betalat ut för att i framtiden utesluta att stödet överstiger kostnaderna för att ta emot och förvalta inlåning, och i artikeln hänvisas det visserligen endast till provisionen. I artikeln identifieras däremot inte stödet, utan de åtgärder som Republiken Frankrike är skyldig att vidta för att i framtiden förhindra utbetalning av ett stöd i form av provisionen. Det är dock utrett att centraliseringen av inlåningen på Livret bleu till CDC genomfördes år 1999 och att provisionen, från den tidpunkten, var Crédit mutuels enda intäkt från förvaltningen av Livret bleu. Artikel 2.2 i det omtvistade beslutet gör det följaktligen inte möjligt att dra någon slutsats om definitionen av det stöd som fastställs vara oförenligt med den gemensamma marknaden i artikel 1.1 i det omtvistade beslutet vad gäller åren före den fullständiga centraliseringen.
- 73 Härav följer att uppgifterna om stödet i själva beslutsdelen i det omtvistade beslutet inte är tillräckliga för att de som berörs därav och förstainstansrätten skall kunna få kännedom om den eller de åtgärder som i detta fall ansågs utgöra stöd.
- 74 Enligt fast rättspraxis kan beslutsdelen i en rättsakt inte skiljas från motiveringen, och vid behov skall beslutsdelen tolkas med beaktande av de skäl som föranledde att rättsakten antogs (domstolens dom av den 15 maj 1997 i mål C-355/95 P, TWD mot kommissionen, REG 1997, s. I-2549, punkt 21; förstainstansrättens dom av den 22 oktober 1997 i de förenade målen T-213/95 och T-18/96, SCK och FNK mot kommissionen, REG 1997, s. II-1739, punkt 104, av den 11 mars 1999 i mål T-136/94, Eurofer mot kommissionen, REG 1999, s. II-263, punkt 171, och domen i det ovan i punkt 65 nämnda målet Alzetta m.fl. mot kommissionen, punkt 163).
- 75 I det avseendet konstaterade kommissionen, i skäl 202 i punkt VI i det omtvistade beslutet, med rubriken "Slutsats", att "Crédit [m]utuels ensamrätt att distribuera Livret bleu innehåller inslag av statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 [EG]". Kommissionen har åberopat skäl 203 (som återges i punkt 25 ovan), i vilket hänvisas till "den ersättning som beviljats" och "de aktuella åtgärderna" innan det konstateras att "de statliga medel som beviljats Crédit [m] utuel utöver [kostnaderna] för att ta emot och förvalta inlåning från Livret bleu, inklusive en normal vinstmarginal, utgör ... ett statligt stöd".

76 Skäl 202 i motiveringen innehåller inte någon precisering i förhållande till beslutsdelen, och i skäl 203 identifieras inte uttryckligen de påtalade åtgärderna. Förstainstansrätten skall därför undersöka huruvida analysen i det omtvistade beslutet av de villkor som måste vara uppfyllda för att en statlig åtgärd skall kunna klassificeras som stöd gör det möjligt att klart och tydligt identifiera de åtgärder som ansågs ha inneburit ett stöd till Crédit mutuel.

— Analysen med hänsyn till begreppet statligt stöd

77 Enligt artikel 87.1 EG skall fyra villkor vara uppfyllda i det avseendet. För det första måste det röra sig om en statlig åtgärd eller en åtgärd som vidtas med hjälp av statliga medel. För det andra måste denna åtgärd kunna påverka handeln mellan medlemsstaterna. För det tredje skall mottagaren av stödet gynnas. För det fjärde skall åtgärden snedvrیدا eller hota att snedvrیدا konkurrensen (domstolens dom av den 24 juli 2003 i mål C-280/00, Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg, REG 2003, s. I-7747, punkt 75).

78 Kommissionen undersökte dessa villkor i punkterna V.1–V.4 (skälen 76–181) i det omtvistade beslutet. Den har dock i sin analys inte följt den ordningsföljd i vilken villkoren har angetts ovan. Kommissionen bedömde nämligen först, i punkt V.1, "[s]nedvrیدning av konkurrensen och effekter på handeln mellan medlemsstaterna", innan den, i punkt V.2, undersökte "[b]egreppet statliga medel". Därefter fortsatte den med punkt V.3, med rubriken "Konkurrensfördelen", och ägnade slutligen punkt V.4 åt en "[b]edömning av det statliga stödets storlek". Som kommer att framgå nedan av bedömningen av innehållet i dessa olika punkter, är det denna ordningsföljd som har orsakat vissa svårigheter att förstå det omtvistade beslutet. Följaktligen skall förstainstansrätten undersöka, genom att följa den ordningsföljd som kommissionen valde, huruvida redogörelserna i dessa fyra punkter gör det möjligt att identifiera de åtgärder som ansågs ha gett upphov till det påtalade stödet.

— Analysen av konkurrenssnedvridningen och effekterna på handeln

- 79 Kommissionen inledde genom att i skälen 76–92 i det omtvistade beslutet undersöka det andra och det fjärde av de villkor som omnämns i punkt 77 ovan. Kommissionens analys var uppdelad i tre etapper: den första etappen bestod i en ingående granskning av "[s]tödets effekter på handeln sedan 1975", den andra i en redogörelse för "[l]iberaliseringen av banksektorn i Europeiska unionen sedan slutet av 1970-talet och den ökade konkurrensen", och den tredje i en erinran om "Crédit [m]utuels ställning på den franska bankmarknaden".
- 80 Vad för det första beträffar analysen av effekterna på handeln sedan år 1975 (skälen 76–84 i det omtvistade beslutet), konstaterar förstainstansrätten att denna del av det omtvistade beslutet ger intryck av att kommissionen ansåg att de åtgärder som infördes år 1975 innebar stöd till Crédit mutuel, utan att det dock närmare anges vilka av dessa åtgärder som beaktats i det avseendet. Det förhållandet att kommissionen under förfarandet vid förstainstansrätten framhöll att stödet bestod i den provision som infördes år 1991 ökar endast förvirringen i det avseendet.
- 81 De förklaringar till detta tillvägagångssätt som kommissionen gav vid förhandlingen, som svar på frågor från förstainstansrätten, förtar inte intrycket av att kommissionen kan ha ansett att det omtvistade stödet, i vart fall delvis, följde av de åtgärder som vidtogs år 1975.
- 82 Påståendet att undersökningen av effekterna på handeln gjordes före undersökningen av huruvida det var fråga om statliga medel ådagalägger ett problem såvitt avser den metod som kommissionen har använt sig av i förevarande fall. Kriteriet som avser huruvida en åtgärd kan påverka handeln mellan medlemsstaterna avgränsar visserligen tillämpningsområdet för kommissionens kontroll av stöd från det område som är förbehållet självständiga åtgärder från medlemstaternas sida, och kommissionen saknar befogenhet att ingripa mot en statlig åtgärd om detta villkor inte är uppfyllt. Det är således lämpligt, bland annat i samband med ett

granskningsförfarande som avser en komplicerad sparform som består av olika statliga åtgärder, såsom Livret bleu, att kommissionen gör en provisorisk kontroll, när förfarandet inleds och före analysen av de enskilda åtgärderna, om denna sparform sett som en helhet kan påverka handeln. I kommissionens slutliga beslut skall dock den provisoriska bedömningen ersättas med en slutgiltig bedömning av de potentiella effekterna på handeln mellan medlemsstaterna av de åtgärder som slutgiltigt klassificeras som stöd. Detta gäller i synnerhet när endast en del av de åtgärder som granskningsförfarandet avsåg klassificeras som stöd i det slutgiltiga beslutet, vilket — enligt kommissionen — just är fallet här. Det argument som kommissionen har anfört kan således inte undanröja den tvetydighet som uppkommit i fråga om klassificeringen som stöd av de åtgärder som vidtogs år 1975, på grund av att det omtvistade beslutet innehåller en bedömning av Livret bleus effekter på handeln år 1975.

- 83 Vidare kan skyldigheten att utreda klagomålen inte anses ha tvingat kommissionen att använda sig av det tillvägagångssätt som den valde. De klagomål som ingavs till kommissionen avsåg visserligen de åtgärder som vidtogs år 1975, och den var således tvungen att granska dessa. Det fanns dock inget som tvingade kommissionen att konstatera att dessa åtgärder kunde påverka handeln, om den ansåg att det förelåg andra skäl för att dessa inte kunde klassificeras som stöd.
- 84 Vad slutligen beträffar följderna av domen i det ovannämnda målet Alzetta m.fl. mot kommissionen (ovan punkt 65), har kommissionen med rätta påpekat att den, vid fastställandet av om stöd som beviljats inom ramen för en stödordning skall klassificeras som befintligt eller nytt stöd, är skyldig att kontrollera huruvida den aktuella marknaden var konkurrensutsatt vid den tidpunkt då stödordningen infördes. Denna förklaring bekräftar dock intrycket av att, enligt det omtvistade beslutet, den granskade stödordningen infördes år 1975.
- 85 För det andra ledde bedömningen av följderna av liberaliseringen av banksektorn, i skälen 85–89 i det omtvistade beslutet, till konstaterandet att effekterna på handeln av "stöd som beviljades en bank gradvis blev alltmer kännbar[a]" från år 1990. Även

om provisionen inte omnämns i skälen 85–89 i det omtvistade beslutet, kan dessa skäl uppfattas så, att de syftar till att visa att denna åtgärd har kunnat ha en betydande effekt på handeln. Denna analys klargör inte huruvida andra åtgärder, förutom provisionen, beaktades på grund av att de ansågs ha gett upphov till det omtvistade stödet.

- 86 För det tredje syftar redogörelsen, i skälen 90 och 91 i det omtvistade beslutet, för Crédit mutuels ställning på den franska bankmarknaden till att vederlägga argumentet att det förhållandet att Crédit mutuels lokala avdelningar har en begränsad geografisk räckvidd medför att stödet inte påverkar handeln på något sätt. Vidare innehåller redogörelsen vissa kortfattade överväganden beträffande konkurrensnedvridningen, där kommissionen bland annat anför följande:

”Crédit [m]utuel är ett lönsamt företag ... En eventuell överkompensation av nettokostnaderna för att ta emot och förvalta medel inom ramen för ett uppdrag av allmänt ekonomiskt intresse gör det möjligt för banken att öka sina vinster och sitt egna kapital. De solvenskrav ... som anges i EU:s banklagstiftning begränsar kreditinstitutens tillväxtförmåga. Allt driftsstöd ger, genom att det ökar det egna kapitalet, betydande möjligheter att frigöra sig från dessa begränsningar. Tack vare kapitaltäckningskravet är det lättare att uppskatta i vilken grad konkurrensen snedvrids då stöd ges till ett kreditinstitut. Om stödet direkt eller indirekt leder till en ökning av det egna kapitalet kan snedvridningen av konkurrensen noteras i en ökning av bankens verksamhet.”

- 87 I skälen 90 och 91 i det omtvistade beslutet tar kommissionen således inte slutgiltigt ställning till huruvida det föreligger en konkurrensnedvridning i detta fall, utan den anger endast vissa preciseringar beträffande de bedömningskriterier som den avsåg att tillämpa. Detta avsnitt gör det inte möjligt att fastställa huruvida andra åtgärder, förutom provisionen, enligt det omtvistade beslutet kunnat bidra till en överkompensation för kostnaderna för att ta emot och förvalta medel, till en ökning av bankens egna kapital och, av den anledningen, till en snedvridning av konkurrensen.

- 88 I slutsatsen av denna redogörelse, i skäl 92 i det omtvistade beslutet (vilket återges ovan i punkt 17), används slutligen synnerligen vaga ordalag i fråga om identifieringen av stödet, genom att det hänvisas till "de potentiella stödåtgärderna till förmån för Crédit [m]utuel", vilka har "karaktären av driftsstöd", och genom att det konstateras att "det potentiella stödet utgjorde ett nytt stöd då det infördes 1975". Provisionen omnämns inte ens i denna slutsats.
- 89 I skäl 92 i det omtvistade beslutet klassificeras visserligen de stödåtgärder vars effekter bedömningen avser som "potentiella", men det skall påpekas att denna beteckning har tagits bort när det, i skäl 130 i det omtvistade beslutet, är fråga om den "rättsliga analysen av karaktären hos det stöd som härrör från Livret bleu". Kommissionen vidhåller emellertid att det "handlar om ett nytt stöd sedan slutet av 1975". Kommissionen konstaterar visserligen därefter att storleken på detta stöd inte kan beräknas för perioden före år 1991. Det innebär dock inte att det, enligt det omtvistade beslutet, inte förekom något stöd före år 1991. De ordalag som använts tyder snarare på att kommissionen kunnat anse att det redan före år 1991 förekom åtgärder som kunde utgöra stöd, men att den avstått från att beräkna storleken på detta stöd.
- 90 Genom att vid förhandlingen förklara att adjektivet "potentiell" togs bort i skäl 130 i det omtvistade beslutet i ett försök att hålla beslutet kortfattat och av en "ren tillfällighet", har kommissionen endast medgett att det finns brister i det omtvistade beslutets avfattning, utan att undanröja den ovisshet som dessa medför i fråga om beslutets innehåll.
- 91 Härav följer att analysen i det omtvistade beslutet av snedvridningen av konkurrensen och effekterna på handeln inte gör det möjligt att klart fastställa vilka åtgärder som hör samman med sparformen Livret bleu som i det omtvistade beslutet ansågs ha effekter på handeln och medföra en snedvridning av konkurrensen.

— Analysen av statliga medel

92 För det andra undersökte kommissionen, i skälen 93–99 i det omtvistade beslutet, frågan om statliga medel som enligt kommissionen hade möjliggjort stödet i fråga. Förstainstansrätten anser att resonemanget i det omtvistade beslutet i det avseendet varken är klart eller uttömmande.

93 I skäl 94 i det omtvistade beslutet, angav kommissionen följande plan:

”Kommissionen kommer ... att undersöka de statliga medel som Crédit [m]utuel kan tänkas ha kommit i åtnjutande av: 1) den skatteförmån som beviljats insättarna, 2) den provision på insatta medel som betalats ut ..., 3) intäkterna från [övriga] användningsområden av allmänt intresse och 4) de indirekta fördelar och de eventuella kostnader som härrör från sparformen Livret bleu.”

94 Vad för det första beträffar skattebefrielsen anges det i det omtvistade beslutet att systemet innebar att man tog statliga medel i anspråk och tillämpade ett mer fördelaktigt system för insättaren än det normala och att systemet medförde en kostnad för staten. Därefter anges följande i skäl 96 i det omtvistade beslutet:

”Det framgår att detta stöd direkt gynnade enskilda konsumenter och inte banken, och att man därför inte kan anse att Crédit [m]utuel var den direkta mottagaren av skattefördelen. Denna sociala skattefördel är dock kopplad till en produkt som distribueras av en enda aktör, nämligen Crédit [m]utuel. Stödet uppfyller därmed inte det villkor som anges i artikel 87.2 a [EG] att 'stödet skall ges utan diskriminering med avseende på varornas ursprung'.”

- 95 Av denna analys går det inte att klart fastställa huruvida kommissionen ansåg att skattebefrielsen kan utgöra en överföring av statliga medel till förmån för Crédit mutuel. En sådan tolkning av det omtvistade beslutet är dock inte utesluten, med hänsyn till att det inte krävs att ett företag direkt gynnas av en åtgärd, för att kunna konstatera att det föreligger en åtgärd genom statliga medel till förmån för företaget. Det framgår nämligen av artikel 87.2 a EG att stöd av social karaktär som ges till enskilda konsumenter kan omfattas av tillämpningsområdet för artikel 87.1 EG. På samma sätt kan det förhållandet att en medlemsstat avstår från skatteintäkter medföra en indirekt överföring av statliga medel som kan klassificeras som stöd till förmån för andra ekonomiska aktörer än dem som direkt beviljats skatteförmånen (domstolens dom av den 19 september 2000 i mål C-156/98, Tyskland mot kommissionen, REG 2000, s. I-6857, punkterna 24-28).
- 96 Det omtvistade beslutet är följaktligen tvetydigt vad gäller klassificeringen av skattebefrielsen med hänsyn till kriteriet statliga medel.
- 97 För det andra undersökte kommissionen det "uppdrag av allmänt intresse som ålagts Crédit [m]utuel" och angav följande i skäl 98 i det omtvistade beslutet:

"Crédit [m]utuel har fått ett uppdrag att distribuera Livret bleu som är förknippat med strikta rättigheter och skyldigheter. Rättigheterna består i ensamrätten att distribuera Livret bleu och mottagandet av ... provision på inlåningen ... Skyldigheterna handlar om användningen av de medel som sätts in på Livret bleu. Dessa skyldigheter har utvecklats med tiden ... I dag är hela behållningen centraliserad till CDC. Enbart för den centraliserade behållningen betalar CDC Crédit [m]utuel en ersättning som motsvarar den bruttoräntesats som myndigheterna fastställer, och som återgår till insättarna, samt en förmedlingsprovision på 1,3 procent. Eftersom CDC är ett offentligt företag som får anslag av offentliga medel för att fullgöra ett uppdrag av allmänt intresse bör provisionen betraktas som statliga medel. Räntan betalas ut till insättarna, vilket innebär att Crédit [m]utuel

bara kommer i åtnjutande av denna provision. Provisionen utgör en del av det offentliga uppdrag som staten gett Crédit [m]utuel och belastar därmed den statliga budgeten.”

98 Provisionen har således klart klassificerats som statliga medel.

99 För det tredje uppgav kommissionen följande, i skäl 99 i det omtvistade beslutet, beträffande intäkterna från övriga användningsområden av allmänt intresse:

”Utifrån de uppgifter som inkommit till kommissionen bekräftas det genom kombinationen av användningsområdenas obligatoriska karaktär och det faktum att räntevillkoren bestämdes av staten och inte fritt på marknaden att [de övriga] användningsområdena av allmänt intresse bör betraktas som en integrerad del av Livret bleu-systemet. Längre fram kommer vi att visa att dessa reglerade villkor gjort det möjligt för Crédit [m]utuel att generera betydande vinster på inlåningen från Livret bleu. Definitionen av dessa användningsområden av allmänt intresse ändrades genom [kungörelsen] av den 27 september 1991: användningsområdena bestod efter denna [kungörelse] enbart i att bevilja lån för att finansiera allmännyttiga bostäder och att sätta in behållningen på ett konto hos CDC ... Dessa nya användningsområden ersatte dock de gamla mycket långsamt under 1990-talet: endast nyinlåningen kom omedelbart att anslås till de nya användningsområdena redan från 1991.”

100 Av ordalydelsen ovan framgår att kommissionen inte uttryckligen klassificerade intäkterna från övriga användningsområden av allmänt intresse som statliga medel. En sådan klassificering framstår dock inte heller som utesluten. Innebörden i det aktuella sammanhanget av konstaterandet att ”[de övriga] användningsområdena av allmänt intresse bör betraktas som en integrerad del av Livret bleu-systemet” är oklar, med hänsyn till att ett liknande påstående gjordes i skäl 98 i det omtvistade beslutet, för att motivera att provisionen belastade den statliga budgeten (se ovan punkt 98).

- 101 Följaktligen ger även bedömningen, i det omtvistade beslutet, av frågan huruvida Crédit mutuels intäkter från förvaltningen av övriga användningsområden av allmänt intresse utgör en överföring av statliga medel ett tvetydigt resultat.
- 102 Vad för det fjärde beträffar bedömningen av de eventuella indirekta fördelar och kostnader som härrör från sparformen Livret bleu, vilken omnämns i skäl 94 i det omtvistade beslutet, konstaterar förstainstansrätten att bedömningen inte gjordes i denna del av beslutet. Redogörelsen för de indirekta fördelarna och kostnaderna till följd av sparformen Livret bleu återfinns däremot i den del av beslutet som avser bedömningen av det statliga stödets storlek, särskilt i skälen 119–127, där kommissionen undersökte Livret bleus eventuella ”effekter som lockvara”, och i den del som avser stödets förenlighet med fördraget, särskilt i skälen 190–194 beträffande frågan huruvida Crédit mutuel var skyldig att upprätthålla kontor på landsbygden. Det gjordes emellertid inte någon bedömning av de eventuella indirekta fördelarna med hänsyn till villkoret att det skall vara fråga om statliga medel.
- 103 Sammanfattningsvis konstaterar förstainstansrätten att analysen, i det omtvistade beslutet, av huruvida det är fråga om statliga medel är klar vad beträffar provisionen, men tvetydig när det gäller klassificeringen av skattebefrielsen och intäkterna från övriga användningsområden av allmänt intresse samt ofullständig vad beträffar de övriga fördelar som kommissionen avsåg att undersöka.

— Analysen av konkurrensfördelen

- 104 Punkt V.3 i det omtvistade beslutet, med rubriken ”Konkurrensfördelen”, innehåller endast skäl 100, vilket har återgetts i punkt 18 ovan.

105 I nämnda punkt i det omtvistade beslutet anges endast det kriterium som kommissionen avsåg att tillämpa för att fastställa huruvida det kan anses föreligga en konkurrensfördel i förevarande fall och således huruvida det tredje och det fjärde villkoret i artikel 87.1 EG, vilka anges i punkt 77 ovan, är uppfyllda. Det skall framhållas att detta kriterium definieras i skäl 100 i det omtvistade beslutet endast i förhållande till provisionen, utan att någon av de övriga åtgärder som utgör en del av sparformen Livret bleu omnämns.

106 Analysen av dessa båda villkor, vilka avser dels om mottagaren av stödet har gynnats, dels frågan huruvida den åtgärd som undersökningen avser snedvrider eller hotar att snedvrída konkurrensen, återfinns även i punkt V.4 i det omtvistade beslutet, med rubriken "Bedömning av det statliga stödets storlek", vilken innehåller skälen 101–181. Inte heller av dessa redogörelser framgår klart huruvida betalningen av provisionen är den enda beaktade åtgärd som ansetts medföra en konkurrensfördel för Crédit mutuel eller huruvida även andra åtgärder som vidtogs inom ramen för sparformen Livret bleu spelade in.

107 Till att börja med definierade kommissionen "[f]ormerna för att beakta samtliga intäkter och kostnader i fråga om inlåningen från Livret bleu" och angav i det avseendet följande i skäl 103 i det omtvistade beslutet:

"Crédit [m]utuels finansieringsmekanism för Livret bleu bör bedömas utifrån denna sparforms hela ekonomi. Detta innebär att man måste beakta alla kostnader och intäkter som härrör från systemet, särskilt de intäkter som direkt härrör från användningen av inlåning som grundar sig på uppdraget att distribuera denna skattebefriade sparform."

108 Dessa ordalag ger intryck av att Livret bleus skattebefrielse beaktades för att fastställa huruvida denna sparform medförde en fördel för Crédit mutuel.

- 109 Intrycket av att skattebefrielsen beaktades bekräftas av skäl 108, där det anges att "[i]nlåningen från Livret bleu har gjort det möjligt för Crédit [m]utuel att få resurser på villkor som är mer fördelaktiga än vad som är möjligt genom återfinansiering på finansmarknaderna". Vidare påpekade kommissionen i skäl 111 att "kostnaderna för dessa resurser" från Livret bleu "skiljer sig från normala marknadsmässiga kostnader". I skäl 117 omnämns "särdragen hos detta sätt att anskaffa kapital". Enligt samma synsätt rättfärdigas beaktandet av fria användningsområden i skäl 175, på grund av att de är "kopplade till specifika medel, nämligen den inlåning som härrör från ensamrätten att distribuera Livret bleu". I samma skäl anges även att "[o]m normala marknadsvillkor hade gällt är det troligt att Crédit [m]utuel inte skulle ha fått tillgång till dessa medel till samma kostnad".
- 110 De citerade avsnitten är tvetydiga i fråga om definitionen av den åtgärd eller de åtgärder som gav upphov till den konkurrensfördel som Crédit mutuel fått.
- 111 Kommissionens förklaring, nämligen att det skall göras åtskillnad mellan, å ena sidan, begreppet "konkurrensfördel till följd av en överkompensation för kostnader som orsakats till följd av fullgörandet av ett uppdrag av allmänt ekonomiskt intresse" och, å andra sidan, begreppet "ekonomiska fördelar" som beaktades vid bedömningen av Livret bleus totala resultat i syfte att kontrollera huruvida det var fråga om en överkompensation, ger inte det klargörande som krävs.
- 112 Flera avsnitt i det omtvistade beslutet som rör fördelar, bland annat skälen 106, 107, 180 och 198, kan visserligen uppfattas så, att de hänvisar till den ekonomiska fördel som beaktades i samband med det totala resultatet. När det i det omtvistade beslutet vid flera tillfällen, bland annat i skälen 108, 111 och 175, anges att Crédit mutuel mottog medel på villkor som var mer förmånliga än marknadsvillkoren, åsyftas i detta däremot en konkurrensfördel till följd av sparformen Livret bleu och inte enbart en ekonomisk fördel som skall beaktas vid bedömningen av sparformens totala resultat.

- 113 Vid förhandlingen hävdade kommissionen att den inte drog några juridiska slutsatser i fråga om andra åtgärder än provisionen. Även om detta påstående är korrekt, skapar det förhållandet att "fördelar" nämns på ett flertal ställen i det omtvistade beslutet, vilka när allt kommer omkring inte beaktas när stödet identifieras, utan att detta uttryckligen anges, en förvirring som gör det ännu svårare att förstå det omtvistade beslutet på denna punkt.
- 114 Vidare är påståendet att endast provisionen beaktades knappast förenligt med den bedömning som gjordes, i skälen 119–127 i det omtvistade beslutet, av sparformen Livret bleus inneboende "effekter som lockvara", vilka åberopades av dem som hade ingett klagomålet. De sistnämnda ansåg att ensamrätten att distribuera en attraktiv skattebefriad sparform kunde förmodas locka nya och trogna kunder till Crédit mutuel, till vilka nätet sedan kunde erbjuda andra bankprodukter eller banktjänster. Kommissionen angav i skälen 126 och 127 i det omtvistade beslutet att den inte beaktade dessa effekter i det omtvistade beslutet, på grund av att det inte gick att bedöma den exakta ekonomiska inverkan av desamma. Livret bleus "effekter som lockvara" saknar dock samband med betalningen av provisionen, och hör endast samman med rätten att distribuera en skattebefriad sparform. Bedömningen av dessa effekter bidrar således till att ge intryck av att ensamrätten och skattebefrielsen hör till de åtgärder som utgör det stöd som fastställs i det omtvistade beslutet. Kommissionen var visserligen tvungen att ta ställning till de argument som hade framförts av dem som hade ingett klagomålet och det var oundvikligt att den i det avseendet uttalade sig om andra åtgärder än provisionen. För att undvika att det omtvistade beslutet skulle uppfattas så att kommissionen ansåg att dessa åtgärder bidrog till beviljandet av det påtalade stödet, var det emellertid särskilt nödvändigt att kommissionen klart angav att endast provisionen ansågs ha medfört stödet, om det faktiskt var dess ståndpunkt.
- 115 Intrycket av att provisionen inte var den enda åtgärd som beaktades med avseende på stödet som Crédit mutuel beviljades förstärks även av resultatet av bedömningen av stödets storlek i punkt V.4 i det omtvistade beslutet. Det är i det avseendet upplysande att komplettera tabellen över resultaten i resultaträkningen för Livret

bleu, vilken återges i punkt 21 ovan, med uppgifter om provisionen, vilka lämnades av parterna som svar på förstainstansrättens frågor:

År	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	Totalt
Provision	10	60	110	240	390	490	540	780	2 620
Inlåning som är centraliserad till CDC	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	- 399
[Övriga] Användningsområden av allmänt intresse	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	2 592
Fria användningsområden	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	- 1 119
Icke-kapitaliserat stöd	1 096	505	301	- 471	- 135	- 87	- 156	20	1 074

116 Tabellen bekräftar sökandens påstående att storleken på det stöd som konstaterades i det omtvistade beslutet huvudsakligen förklaras av att man beaktade Crédit mutuels vinster under åren 1991–1993, vid en tidpunkt då provisionen ännu inte bidrog i betydande utsträckning till resultaten av förvaltningen av Livret bleu och då vinsterna från sparformen Livret bleu huvudsakligen härrörde från intäkter från övriga användningsområden av allmänt intresse.

117 Skillnaden mellan storleken på stödet under dessa år och storleken på de provisioner som utbetalades under samma period är slående och förefaller vid första anblicken svårigen kunna motiveras, om stödet verkligen följer enbart av utbetalningen av denna provision utan att någon åtgärd som tidigare vidtogs inom ramen för sparformen Livret bleu beaktas i det avseendet. Under dessa förhållanden kan

analysen av konkurrensfördelen, såsom den framgår av det omtvistade beslutet, inte anses bekräfta kommissionens påstående att endast provisionen klassificerades som stöd.

- 118 Med hänsyn till att kommissionen i det omtvistade beslutet inte klart har gett uttryck för sin ståndpunkt rörande identifieringen av de åtgärder varigenom det omtvistade stödet beviljades Crédit mutuel, kan förstainstansrätten följaktligen inte göra en rättslig prövning av bedömningen i det omtvistade beslutet av sparformen Livret bleu.
- 119 Slutligen utesluter inte det resonemang som kommissionen förde i det omtvistade beslutet möjligheten, som sökanden påpekat, att det omtvistade beslutet avser två potentiella stöd som beviljades år 1975 respektive år 1991, utan att kommissionen klart särskilde dessa i sin analys.
- 120 Det skall tilläggas att kommissionen i sin analys inte kunde beakta domstolens klargöranden, efter det att det omtvistade beslutet hade antagits, i fråga om statliga åtgärder som syftar till att kompensera kostnader som är förknippade med fullgörandet av uppdrag av allmänt intresse, bland annat i domen i det ovan i punkt 77 nämnda målet Altmark Trans och Regierungspräsidium Magdeburg. Vissa brister i redogörelsen för resonemanget i det omtvistade beslutet kan visserligen förklaras med att kommissionen, vid den tidpunkt då det omtvistade beslutet antogs, ännu inte hade kunnat dra nytta av de lärdomar som följer av denna rättspraxis. Med hänsyn till det aktuella ärendets komplexitet var det dock nödvändigt att kommissionens resonemang i fråga om identifieringen och bedömningen av de åtgärder varigenom det omtvistade stödet beviljades Crédit mutuel framgick särskilt klart.
- 121 Av analysen ovan framgår att resonemanget i det omtvistade beslutet, sett som en helhet, inte gör det möjligt att avgöra huruvida kommissionen, förutom provisionen, beaktade skattebefrielsen, ensamrätten att distribuera och villkoren för ersättning för övriga användningsområden av allmänt intresse som åtgärder varigenom Crédit mutuel beviljades det omtvistade stödet, eller om så inte var fallet.

- 122 Härav följer att det omtvistade beslutet saknar en tillräcklig motivering när det gäller att identifiera de åtgärder som klassificerades som stöd.
- 123 Under förevarande förfarande har kommissionen visserligen angett att enligt det omtvistade beslutet var det endast provisionen som låg till grund för det omtvistade stödet. Förstainstansrätten konstaterar dock att detta resonemang, vilket utvecklades av kommissionens ombud inför förstainstansrätten, inte förekommer i det omtvistade beslutet och motsägs av ett flertal avsnitt i beslutets motivering, vilka analyserats ovan.
- 124 Som domstolen festslog i dom av den 15 juni 1994 i mål C-137/92 P, kommissionen mot BASF m.fl. (REG 1994, s. I-2555, svensk specialutgåva, volym 15, s. I-201), punkterna 66–68, utgör själva beslutsdelen i och skälen för ett beslut, vilket enligt artikel 253 EG måste vara motiverat, en odelbar enhet, varför det ankommer enbart på kommissionsledamöternas kollegium att i enlighet med kollegialitetsprincipen anta båda delarna samtidigt. Kollegiet har exklusiv behörighet att företa ändringar av skälen som avser mer än rent ortografiska eller grammatiska ändringar.
- 125 Dessa anmärkningar som grundas på kollegialitetsprincipen är också av relevans för det omtvistade beslutet i detta fall, vilket också skall vara motiverat i enlighet med artikel 253 EG och genom vilket kommissionsledamöternas kollegium utövade sin särskilda befogenhet enligt artikel 88 EG att ta ställning till huruvida statligt stöd är förenligt med den gemensamma marknaden.
- 126 Härav följer att de argument som framfördes av kommissionens ombud inför förstainstansrätten inte kan avhjälpa den bristande motiveringen i det omtvistade beslutet (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 24 oktober 1996 i de förenade målen C-329/93, C-62/95 och C-63/95 Tyskland m.fl. mot kommissionen, REG 1996, s. I-5151, punkterna 47 och 48, och förstainstansrättens dom av den 25 juni 1998 i de förenade målen T-371/94 och T-394/94, British Airways m.fl. mot kommissionen, REG 1998, s. II-2405, punkterna 116–119).

- 127 Härav följer att det omtvistade beslutet skall ogiltigförklaras. Det är i det sammanhanget inte nödvändigt att bedöma sökandens övriga grunder.

Rättegångskostnader

- 128 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Eftersom svaranden har tappat målet och sökanden har yrkat att svaranden skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, skall svaranden förpliktas att bära sin rättegångskostnad och ersätta sökandens rättegångskostnad.
- 129 Republiken Frankrike skall bära sin rättegångskostnad, i enlighet med artikel 87.4 första stycket i rättegångsreglerna.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (andra avdelningen i utökad sammansättning)

följande dom:

- 1) **Kommissionens beslut 2003/216/EG av den 15 januari 2002 om det statliga stöd som Frankrike genomfört till förmån för Crédit mutuel ogiltigförklaras.**

- 2) **Kommissionen skall bära sin rättegångskostnad och ersätta sökandens rättegångskostnad.**
- 3) **Republiken Frankrike skall bära sin rättegångskostnad.**

Pirrung

Tiili

Meij

Vilaras

Forwood

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 18 januari 2005.

H. Jung

Justitiesekreterare

J. Pirrung

Ordförande

Innehållsförteckning

Bakgrund till tvisten	II - 147
Crédit mutuel	II - 148
Livret bleu	II - 148
Det administrativa förfarandet	II - 151
Det omtvistade beslutet	II - 152
Förfarandet och parternas yrkanden	II - 158
Rättslig bedömning	II - 159
Inledande anmärkningar	II - 159
Motiveringen i det omtvistade beslutet vad gäller identifieringen av stödet	II - 160
Parternas argument	II - 160
— Identifieringen av den åtgärd som medfört en fördel	II - 161
— Identifieringen av de statliga medlen	II - 166
— Klassificeringen av sparformen Livret bleu som nytt stöd då det infördes år 1975	II - 167
Förstainstansrättens bedömning	II - 169
— Artiklar och "Slutsats" i det omtvistade beslutet	II - 170
— Analysen med hänsyn till begreppet statligt stöd	II - 172
— Analysen av konkurrenssnedvridningen och effekterna på handeln	II - 173
— Analysen av statliga medel	II - 177
— Analysen av konkurrensfördelen	II - 180
Rättegångskostnader	II - 187